

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Systemy psychoterapeutyczne
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Psychotherapeutic systems
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Psychologia
Język wykładowy	polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Beata Mirucka
---	-----------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	VII	4
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 – Znajomość zagadnień z zakresu psychologii rozwojowej, psychologii klinicznej, diagnozy psychologicznej, psychologii osobowości. W2 – Motywacja do poznawania zagadnień związanych z psychoterapią.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – Prezentacja i dyskusja głównych nurtów i szkół psychoterapeutycznych.
C2 – Przekazanie podstawowej wiedzy na temat zjawisk psychoterapeutycznych.
C3 – Przygotowanie do świadomego wyboru kształcenia podyplomowego w zakresie psychoterapii.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Dysponuje wiedzą na temat różnych nurtów i szkół psychoterapeutycznych. Ma świadomość istotnych różnic między szkołami psychoterapeutycznymi, dotyczącymi sposobu ujmowania osobowości, zaburzeń psychicznych oraz metod i technik psychoterapeutycznych. Rozumie znaczenie kluczowej zasady etycznej w psychoterapii - działania na rzecz dobra pacjenta i wzbudzania nadziei.	K_W11
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Potrafi rozpoznać podstawowe zjawiska w procesie psychoterapii. Potrafi określić wskaźniki dobrze zawartego kontraktu psychoterapeutycznego.	K_U01
U_02	Potrafi określić właściwą formę terapii w zależności od charakteru trudności pacjenta.	K_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Przejawia troskę o prawidłowy przebieg diagnozy i działań psychoterapeutycznych, tak by nie przyniosła jakiegokolwiek szkody badanym osobom. Jest otwarty na pomoc ekspertów i supervisorów.	K_06
K_02	Potrafi identyfikować i poddawać analizie dylematy etyczne związanych z podejmowaniem konkretnych działań i interwencji psychoterapeutycznych.	K_10

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Czym psychoterapia nie jest, a czym może i powinna być? (definicje psychoterapii, powszechne mity na temat psychoterapii)
2. Podstawowe czynniki procesu psychoterapii (relacja psychoterapeutyczna, źródła poczucia bezpieczeństwa pacjenta i psychoterapeuty, kontrakt w psychoterapii, formalne warunki w psychoterapii)
3. Nurt psychoanalityczny w psychoterapii (Freud czy Fraud?, mity na temat psychoanalizy, process terapii psychoanalitycznej, zjawiska psychoterapeutyczne: przeniesienie, opór, regresja, przeciwprzeniesienie, wgląd; procedury terapeutyczne)
4. Podejście behawioralne w psychoterapii (podstawowe założenia, analiza behawioralna, zmiana w psychoterapii behawioralnej, fazy procesu psychoterapii behawioralnej, techniki behawioralne, zalety i ograniczenia terapii behawioralnej)
5. Terapia poznawcza (kognitywna teoria zaburzeń poznawczych A. Becka, założenia TP, struktura kognitywna: automatyczne myśli, ukryte założenia, schematy poznawcze, triada depresyjna, błędy w myśleniu, terapia jako współpraca empiryczna, techniki TP)
6. Terapia humanistyczna (terapia skoncentrowana na osobie C. Rogersa: samorealizacja, self, doświadczenie, spójność; specyficzne cele terapii; relacja psychoterapeutyczna: autentyczność, akceptacja, empatia psychoterapeuty; etapy procesu stawania się osobą, wskaźniki zmiany w terapii)
7. Terapia Gestalt (teoretyczne podstawy TG, założenia TG, trzy obszary świadomości, cykl zdrowego doświadczenia jako proces formowania się figury)
8. Rodzina w kontekście teorii systemowych czyli wprowadzenie do systemowego rozumienia

rodziny (teoria systemów a terapia rodziny, cykl życia rodzinnego, rozumienie patologii w ujęciu systemowym, szkoły terapii systemowej)

9. Strukturalna terapia rodzin Salvadora Minuchina (elementy strukturalnego modelu rodziny: podsystemy, granice, role, hierarchia władzy; typologia rodzin; rodzina psychosomatyczna; etapy procesu terapeutycznego)

10. Mediolańska szkoła terapii rodzin (zasady pracy terapeutycznej: stawianie hipotez – cyrkularność – neutralność terapeuty; pytania cyrkularne; paradoks jako interwencja terapeutyczna, wzory gier rodzinnych, etapy pracy terapeutycznej)

11. Podejście strategiczne w terapii rodzin (definiowanie problemu, funkcja objawu, dysfunkcyjność systemu, techniki terapii strategicznej: m. in.: pozytywna konotacja, interwencja paradoksalna)

12. Terapia grupowa (kryteria doboru do grupy, warunki organizacyjne funkcjonowania grupy, zawieranie kontraktu grupowego, charakterystyczne role grupowe, fazy rozwoju grupy, czynniki leczące w terapii grupowej wg I. Yaloma)

13. Zagadnienia etyczne w pracy psychoterapeuty (zasady etyczne obowiązujące psychoterapeutę; problemy i dylematy etyczne psychoterapeuty; rola wartości w procesie leczenia; czy w terapii jest miejsce na światopogląd psychoterapeuty?).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji Własna praca nad wybranymi zagadnieniami z literatury przedmiotu	Test wiedzy	Ocena z testu
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji Własna praca nad wybranymi zagadnieniami z literatury przedmiotu	Test wiedzy	Ocena z testu
U_02	Wykład z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji Własna praca nad wybranymi zagadnieniami z literatury przedmiotu	Test wiedzy	Ocena z testu
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Wykład z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji Własna praca nad wybranymi zagadnieniami z literatury przedmiotu	Test wiedzy	Ocena z testu
K_02	Wykład z prezentacją multimedialną i elementami	Test wiedzy	Ocena z testu

	dyskusji Własna praca nad wybranymi zagadnieniami z literatury przedmiotu		
--	--	--	--

VI. Kryteria oceny, wagi

Na końcową ocenę składa się:

- test wiedzy 95%
- aktywny udział w dyskusji 5%

Ocena niedostateczna - brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się (< 50%)

(W) - Student(ka) nie posiada wiedzy z zakresu psychoterapii.

(U) - Student(ka) nie potrafi rozpoznać podstawowych zjawisk w psychoterapii.

(K) - Student(ka) nie ma krytycznego stosunku do wiedzy z zakresu psychoterapii, nie potrafi podjąć dyskusji na wybrany temat.

Ocena dostateczna - osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych ważnych aspektów lub z poważnymi nieścisłościami (50-60%; ocena dostateczna plus 61-70%)

(W) - Student(ka) posiada elementarną wiedzę z zakresu psychoterapii.

(U) - Student(ka) potrafi rozpoznać i zinterpretować niektóre zjawiska psychoterapeutyczne

(K) - Student(ka) mało krytycznie przyjmuje dany paradygmat psychoterapeutyczny, w sposób mało przekonujący uzasadnia swój wybór w dyskusji.

Ocena dobra – osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych mniej istotnych aspektów (71-80%; ocena dobra plus 81-90%)

(W) – Student(ka) posiada wiedzę na temat różnych nurtów i szkół psychoterapeutycznych.

(U) - Student(ka) potrafi rozpoznać podstawowe zjawiska w procesie psychoterapii oraz określić wskaźniki dobrze zawartego kontraktu psychoterapeutycznego.

(K) - Student(ka) potrafi identyfikować i poddawać analizie dylematy etyczne związanych z podejmowaniem konkretnych działań i interwencji psychoterapeutycznych.

Ocena bardzo dobra – osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się obejmujących wszystkie istotne aspekty (91-100%)

(W) – Student(ka) ma świadomość istotnych różnic między szkołami psychoterapeutycznymi, dotyczącymi sposobu ujmowania osobowości, zaburzeń psychicznych oraz metod i technik psychoterapeutycznych.

(U) - Student(ka) potrafi samodzielnie rozpoznać podstawowe zjawiska w procesie psychoterapii, określić wskaźniki dobrze zawartego kontraktu psychoterapeutycznego oraz określić właściwą formę terapii w zależności od charakteru trudności pacjenta.

(K) - Student(ka) w sposób krytyczny operuje wiedzą z zakresu psychoterapii. Potrafi identyfikować i poddawać analizie dylematy etyczne związanych z podejmowaniem konkretnych działań i interwencji psychoterapeutycznych.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	90

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Grzesiuk, L. (red.). (2005). Psychoterapia. Teoria. Podręcznik akademicki. Warszawa: Eneteia WPiK.
Grzesiuk, L. (red.). (2005). Psychoterapia. Praktyka. Podręcznik akademicki. Warszawa: Eneteia WPiK.
Grzesiuk, L. (red.) (2006). Psychoterapia. Badania i szkolenie. Podręcznik akademicki. Warszawa: Eneteia WPiK.
Prochaska, J. O., Norcross, J. C. (2006). Systemy psychoterapeutyczne. Analiza transteoretyczna. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.
Literatura uzupełniająca
Aleksandrowicz, J.W. (2002). Psychopatologia zaburzeń nerwicowych i osobowości. Kraków: Wyd. UJ.
Beck, A.T., Freeman A., Davis, D.D. (2005). Terapia poznawcza zaburzeń osobowości. Kraków: WYD. UJ.
Conzolino, L.J., (2004). Neuronauka w psychoterapii. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.
Cooper, M. (2010). Efektywność psychoterapii i poradnictwa psychologicznego. Wyniki badań i praktyka kliniczna. Warszawa: IPZ PTP.
Curwen, B. i in. (2006). Poznawczo-behawioralna terapia krótkoterminowa. Gdańsk: GWP.
Czabała, J. Cz. (2009). Czynniki leczące w psychoterapii. Warszawa: Wyd. Nauk. PWN.
Gabbard, G. (2009). Psychiatria psychodynamiczna w praktyce klinicznej. Kraków: Wyd. UJ.
Lieb, K., Heblinger, B., Jacob, G. (2010). Przypadki kliniczne z psychiatrii i psychoterapii. Wrocław: Elsevier Urban & Partner.
Millon T., Davis R. i in. (2005). Zaburzenia osobowości we współczesnym świecie. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.
Padesky, Ch. A. i Greenberger, D. (2004). Umysł ponad nastrojem. Kraków: Wyd. UJ.
Rakowska, J. (2005). Skuteczność psychoterapii. Warszawa: Wyd. Nauk. Scholar.
Yalom, I.D. (2008). Psychoterapia egzystencjalna. Warszawa: IPZ PTP.
Yalom, I.D. (2006). Psychoterapia grupowa. Teoria i praktyka. WUJ